

Độc giả Nhật báo Ngày và Thời báo đã viết thư với tòa báo chia vui khi được biết tin đời tui ở Việt Nam tháng Thái Lan trong giờ bóng tròn AFF Suzuki. Kể từ năm 1959 khi đời tui ở Việt Nam Cộng Hòa tháng Giêng Độc lập (Merdeka) đến nay, Việt Nam mới tháng mới trở lại đá banh quan trọng như vậy.

Cho nên chúng ta hiểu tại sao nhiều người bào trong nước đã ăn mừng vui nhộn tại các gây ra tại nhà làm 4 người chơi và một trăm người bắt đầu tháng. Tôi nghĩ phải nghĩ người bắt đầu và gia đình họ, nhưng tại nhà này đáng lẽ có thể tránh được nỗi xấu hổ ở Việt Nam quen sống có trật tự và trọng kỷ luật hơn. Tất nhiên có những người đi đến chơi trong các đời tui bóng tròn, lấy cớ đó mà thực sự ăn nhậu vui say hoặc lái xe bị uống rượu lái. Nhưng tâm trạng vui mừng tập thể là điều không thể ngăn cản được.

Mọi đám đông người trên thế giới đều chờ khi có dịp thì xác nhận tính chất của người, xác định tính tập thể của mình, để rồi bắt đầu hành động. Nhật là một người tin vui, mọi người muốn hòa nhập làm một đội bạn là một niềm hạnh phúc chung. Nhiều quốc gia cũng là những các cuộc tranh đua thể thao quốc tế để kích thích tinh thần quốc gia, dân tộc. Các nước được tài trợ thể thao để cao thể thao, từ thời Độc lập Quốc Xã tới chế độ cộng sản ở Nga Xô, Đông Đức. Năm nay được Cộng Sản Trung Quốc đã huy động tài nguyên và nhân lực của họ để tập trung ở Bắc Việt và Hải Phòng Kinh thành một cuộc trình diễn tuyên truyền lớn; họ cũng giúp cho các nước Trung Hoa cùng hạnh phúc, ít nhất trong một tháng trời. Cho nên giờ đây mọi người ở Việt Nam cùng chia sẻ cùng niềm vui khi đời tui ở nước ta chiếm một vị trí bóng quan trọng trong vùng Đông Nam Á, sau gần một nửa thế kỷ là chuyện tất nhiên. Một người, một đời tui, làm được một việc tốt, các nước có thể cùng chia sẻ niềm vui. Đây là một tình thế rất đáng khuyến khích.

Vì niềm hạnh phúc tập thể là một nền tảng, một động cơ kích thích con người tập sống theo đạo đức và giữ đạo đức. Nhưng trong xã hội Việt Nam, từ tiền chúng ta vẫn đề cao danh dự gia đình cũng như tiếng tăm của làng xóm. Nhiều người ở Việt muốn sống đúng đạo lý không phải vì danh dự cá nhân mình, nhưng còn vì muốn giữ thể cách sống đáng với dòng họ, với quê hương bạn quán của mình. Bởi vì tiếng thơm của tiên, các giới tiếng tốt cho làng, tên mình, cho đời a phồn thịnh của mình, các tình thế đó có khả năng kích thích con người, không để đời mình phạm vào đạo lý. Truyền thống đó cho thấy họ hàng của Nho Giáo đề cao gia tộc, nhưng cũng phù hợp với tinh thần làng xã đức thù của văn hóa Việt Nam.

Hiện nay trong các nước Á Đông thu nhập văn hóa Nho Giáo, chỉ có Nhật Bản vẫn bảo tồn khái niệm danh dự tập thể như xưa; ít nhất họ còn giữ được tinh thần đó nhiều hơn Trung Quốc hay người ở Việt Nam. Một lý do có lẽ là vì dù đã cạnh tranh theo lối Tây Phương nhưng Nhật vẫn

Về hình thức, ngọai Nhựt vờn giở thỏ chỏ quân chỏ lỏp hiỏn, mỏc dù thiên hoàng chỏ giỏ ngỏi vỏ tỏng trỏng. Hỏ vỏn duy trử tôn giỏo cỏ truyỏn lỏ Thỏn Đỏo dù chỏ cỏn hình thỏc tỏng trỏng hỏ cũng vỏn giỏ chỏ viỏt cũ và lỏi đỏy luân lý, công đỏn giỏo đỏc, đỏ đỏc cỏ i tiỏn tỏ thỏi Minh Trỏ. Cho nỏn chỏng ta khỏng lỏy làm lỏ khi ngỏoi Nhựt Bỏn tỏ ra ngỏc nỏien trỏc nhỏng bỏn tin nỏi vỏ quan chỏc Viỏt Nam tham nhỏng, vỏ cỏnh nhỏn viỏn hỏng hỏng khỏng Viỏt Nam ỏm mỏ u ỏn cỏp cỏng vỏi cỏc ngỏoi đỏ hỏc viỏc, gỏi lỏ “tu nghiỏp sinh.” Trong blog cỏa mỏt ngỏoi Viỏt Nam sinh sỏng bẻn Nhựt mang tẻn Minh T., ỏnh kỏ rỏng, “Mỏt cỏnh sỏt viỏn Nhựt Bỏn tẻn lỏ Tanaka Masao, tham gia cuỏc đỏi u tra cỏc nhỏn viỏn Vietnam Airlines chỏ ỏ hỏng ỏn cỏp, đỏ ngỏc nỏien hỏi rỏng khỏng hiỏu tỏi sao mỏt nỏc vỏn hiỏn lỏu đỏi nhỏ nỏc Viỏt Nam mà đỏm công nhỏn chỏu lỏi cỏ nhỏng ngỏoi chỏ u đỏ làm nỏ lỏ và đỏ tỏ chỏ ỏn cỏp nhỏ vỏ y.”

Chúng ta cũng không thể trách hỏi thiên lý, chê hỏi đã chỉ trích oan cho một dân tộc khác chỉ vì một vài cá nhân. Vì đây người ta thấy có một đám đông người, có tới 50 nhân viên hàng không Việt Nam và các người “tu nghiệp sinh” bị đi u tra; lại có đến các sở thẩm tra người, người giao của chính quyền công nhân Việt Nam bị khám xét bởi hàng ăn công.

Một lần đi du lịch bên Nhật, tôi đã có kinh nghiệm đó. Một bữa ở gần chân núi Phú Sĩ, tôi thấy một đoàn du khách nào đang vào phòng ăn. Tôi hỏi người Nhật họ đang dọn đoàn chúng tôi không biết mấy người này thuộc nước nào mà nói như vậy? Anh ta cho tôi biết, đó là một

nh c Á Đông tôi xin mi n k tên. Vì đã đi chung h n m t tu n l v i nhau và trò chuy n nhi u l n đã khá thân, anh Tanaka l c đ u nói nh v i tôi: M y ng i n c này h th ng ăn đ b n l m! Tôi tr n m t t ý không hi u. Anh bèn làm đ u b cho tôi hi u: Anh đ a hai ngón tay lên mi ng hít m t h i nh ng i hút thu c, xong làm b ném tàn thu c xu ng đ t, r i l y chân day day trên m t đ t!

Đ i v i m t ng i Nh t thì hút xong v t tàn thu c xu ng đ t đã là ăn th i u tr t t , th i u v sinh. Cho nên, m t ng i Nh t ph i nhìn c nh ng i dân n c khác ăn nh v y nhi u l n, thì h k t lu n dân t c này không bi t cách s ng v sinh!

Cách phán đoán đó cũng h i khe kh t, ít nh t là đ i v i ng i Vi t. Nh ng tôi bi t anh Tanaka đã th y r t nhi u ng i hành đ ng trái v i phong t c thu n h u c a x anh, cho nên m i k t lu n. Tôi hy v ng anh Tanaka khi sang Vi t Nam ho c t i Little Saigon không ph i trông th y c nh nhi u ng i Vi t Nam cũng làm nh v y. Ho c t h n n a, nhi u ng i b đ i u thu c hút d dang b c khói ti p t c cháy trong cái g t tàn ho c trên m t đ t, cho ng i khác b s c vì khói!

Nh ng cái t i v t tàn thu c b a bãi có th coi là m t “thói quen x u” mà ng i ph m l i không bi t, có th vì không đ c ai d y d đ bi t nh th là x u. M i ng i có th t p b nh ng thói x u đó đ n đ n, gi ng nh Singapore ng i ta t p không nh b y, không v t rác ngoài đ ng. N u có quy t tâm, c xã h i có th cùng nhau t p b nh ng thói x u nh th . Còn nh ng t i nh ăn c p, ăn tr m c a các c a hàng, ho c ăn h i l c a n ng h n nhi u, thu c ph m vi đ o đ c. T h n n a là ph n l n nh ng ng i ph m t i ăn c p đ u bi t làm nh v y là x u nh ng v n c ý làm.

Khi Nh t báo Ng i Vi t đăng bài v nh ng c nh ăn c p, ăn h i l trong đám nhân viên hàng không, tu nghi p sinh và quan ch c ngo i giao Vi t Nam t i Nh t B n, t t c các v đ c gi v i t th v đ u than là chính mình cũng c m th y nh c, tr m t vài v . M t trong hai v đó bi n lu n r ng mình không c m th y nh c, vì đây là n i nh c riêng cho chính quy n c ng s n Vi t Nam, ch ng i Vi t Nam nói chung không c n ph i x u h .

Nh ng chúng ta s r ng ng i ngo i qu c h không bi t phân bi t tinh t nh v y! M t qu c gia mà có các “tu nghi p sinh” ăn c p, các nhân viên hàng không ăn c p, đ n nhân viên ngo i giao cũng bán h chi u và ăn ch n ti n, m t n c đông ng i ăn c p t p trung cùng m t n i nh v y, mà l i bi u di n nh ng t i l i đó ngo i qu c, thì làm sao ng i n c ngoài h phân bi t đ c trong đám này ai là ng i dân còn ai là chính quy n? Ng i ngoài h nhìn ch th y ng i

Biết hạnh đời thì cũng phải biết xả u h

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng

Chúa Nhật, 04 Tháng 1 Năm 2009 21:44

Viết nào cũng là ngớ ngẩn i Viết thôi! Dù nh

ng ng

i Viết s

ng hoàn toàn

ngo

i qu

c, cũng không vì thế mà đ

c “mi

n nhi

m!”

Một v

th

hai, ch

c là m

t nhân viên công an làm b

n ph

n, thì lên gi

ng m

ng t

báo Ng

i Viết th

m t

, c

t đ

bệnh v

c ch

đ

c

ng s

n. V

đó phán r

ng: Chúng mày hãy đ

c tin này đi! M

cái đ

a ch

“link” ra thì th

y b

n tin báo Lao Đ

ng vi

t, “Ngày 26.9, B

Tr

ng B

LĐTBXH VN Nguy

n Th

Kim Ngân và ông Kyoei Yanagi Sawa - ch

t

ch Hi

p H

i ... IMM Japan đã ký l

i b

n th

a thu

n v

ch

ng trình h

p tác đ

a tu nghi

p sinh (TNS) VN sang tu nghi

p và th

c t

p k

thu

t t

i Nh

t B

n. Năm đ

u tiên, TNS s

đ

c nh

n tr

c

p tu nghi

p là 80.000 Yen, năm th

hai và ba, m

c tr

c

p t

i thi

u là 90.000 Yen và 100.000 Yen.

Sau khi hoàn thành, IMM Japan s

h

tr

cho m

i TNS 600.000 Yen (t

ng đ

ng v

i 5.000 USD) đ

t

t

o vi

c làm ho

c tìm vi

c làm m

i. Đ

c bi

t, qua h

n 2 năm tri

n khai h

p tác v

i IMM Japan, h

n 400 TNS VN đã đ

c ch

n, trong đó 320 TNS đã sang Nh

t.”

B

n tin cũ t

Tháng Chín, v

i nh

ng con s

nh

80,000 Yen m

t tháng và không khác gì nh

ng con s

đ

ng trong báo Ng

i Viết (N

h

t s

l

ng đó không đ

s

ng). Cũng không nói gì đ

n nh

ng kho

n ăn ch

n c

a quan ch

c trong công ty đ

c quy

n nhà n

c làm vi

c “xu

t kh

u” này. Không nói gì đ

n v

c nh

sát Nh

t khám xét các văn phòng đ

i đ

n hàng không Vi

t Nam đ

tìm hàng ăn c

p, trên m

ng l

i có hình

nh hàng đ

ng hàng đ

c ph

i ra. Không hi

u ng

i g

i email trên đã làm b

n ph

n ch

i báo Ng

i Viết xong r

i, anh có c

m th

y cũng x

u h

khi đ

c b

n tin v

đ

ng bào mình ph

m t

i

n

c ngoài hay không?

C

m th

y x

u h

là m

t ngu

n g

c c

a đ

o đ

c, M

nh T

đã đ

y nh

v

y. Bi

t x

u h

là có m

m m

ng t

t đ

bi

t th

nào là Nghĩa khí, là Dũng c

m. Khi bi

t chia s

n

i x

u h

vì đ

ng bào mình ph

m t

i, thì t

nhiên chính mình s

c

tránh không ph

m t

i, đ

tránh cho cha m

, t

tiên, đ

ng bào mình kh

i ph

i x

u h

lây. Tr

em Vi

t Nam đ

c giáo đ

c nh

v

y trong c

ngàn năm nay. Chúng ta c

n làm s

ng l

i đ

ng l

i giáo đ

c cho tr

em bi

t hạnh đ

n v

t

p th

mà cũng bi

t x

u h

vì t

p th

. N

u ng

i dân m

t n

c không bi

t t

mình x

u h

mà ch

bi

t chia s

cái vinh đ

do ng

i khác t

o ra thì nguy l

m.